

Oponentský posudek na diplomovou práci Anny Zábelkové
na téma
Otcovství

Práce má 135 stran + 1 strana přílohy

Diplomantka si pro svou práci vybrala téma zajímavé a netradiční (dokonce i z aspektu literatury), ale i z hlediska blízké budoucnosti potřebné. Autorka správně upozorňuje, že významu a úloze matky i mateřství se věnovalo v odborné literatuře hodně prostoru nejen z pohledu pediatrie, sociálních věd, legislativy, ale i psychologie. Otcovství jakožto psychologické téma je ještě stále opomíjeno (monografické práce podložené seriózním výzkumem se dají v rámci naší i světové literatury velmi snadno spočítat).

Autorka se rozhodla rozdělit svou práci na kapitoly Mužství; Otcovství; Mužství a otcovství v krizi; Nepřítomnost otce; Rozvod, výchovná opatření. Výzkumá část - cíl má dvě pokapitoly - Kvantitativní část a Kvalitativní šetření. Práce končí Závěrem a Literaturou.

Vývoj otcovství je prezentován od biologizujícího pohledu přes religiozní až k psychoanalytickému. K ilustraci a podporu svých úvah autorka často využívá citáty z beletrie i náboženské literatury (např. str.9,15,38,54, atd.)

Červenou nití práce jsou četné citace a parafráze myšlenek knihy Chvála, V. a Trapková, L.: Rodinná terapie psychosomatických poruch.

Práce je dobře strukturovaná. Autorka v teoretické části poukazuje na komplikovanost role otce, čím vším je tato role ovlivňovaná a na kazuistikách z vlastního výzkumu se jí potvrzuje rčení jaký otec – takový syn.

Domnívám se, že se autorce celkem dobře podařilo nastínit vývoj muže v otce a vliv otce na utváření otcovství u jeho syna. Trochu postrádám obdobu ve vztahu k dceři.

Záměrem výzkumné části práce bylo :

- vytvořit nástroj, který by zjišťoval míru angažovanosti otce v životě dítěte (přičemž si autorka jasně definuje pojem „angažovanost“)
- zjistit, které faktory působí příznivě na vývoj otcovské angažovanosti

Autorka v rámci studia psychologie vytvořila inventář INFANT na zjišťování angažovanosti či neangažovanosti otce ve vývoji dítěte. Je to zásluhný počín a velká přednost této práce. Inventář se bude jistě v budoucnu (i když ještě s určitým cizelováním) využívat.

V kvantitativní části jsou velmi podrobně uváděny statistické parametry analýzy inventáře. Pokládám to za pozitivum práce, ale vlastní psychologickou analýzu výzkumu, který autorka realizovala na vzorku 235 studentů ve věku 14-25 let bohužel chybí. A právě tuto analýzu bych pokládala za podstatnou pro tuto subkapitolu.

Zajímavá je II. část výzkumné práce – kvalitativní šetření ve které interpretuje částečně strukturovaný rozhovor s 5 muži, kteří vypovídali o svých otcích. Je to dobře zpracovaný oddíl diplomové práce. V práci chybí kapitola Diskuse, což snižuje hodnotu celé práce.

Kritické poznámky patří i zvláštnímu způsobu citace literatury.

Někde autorka cituje podle normy např. str. 28 ale na téže straně již cituje literaturu (např. Prekopovou) s uvedením celého názvu práce v textu. Např. na stranách 3, 65, atd. cituje pod čarou, jinde chybí citace vůbec (např. Aisworthová). Někteří autoři citovaní v textu v seznamu literatury chybí nap. John Bowlby atd.

Čtenáři zůstává i nejasný nadpis kapitol „Otec orientovaný na rodinu vs(versus?) Kariera“. (Zkratky do nadpisu nepatří).

Doporučovala bych autorce v příští práci se podívat i na diplomové práce na naší katedře, kterých na obdobné téma je již několik.

Předložená práce splňuje kriteria, které jsou na tento druh prací kladená a doporučuji, aby se stala předmětem obhajoby

V Praze 4.5. 2006

Eva Drlíková

